रथकारौ मित्रे प्रतिवसतः स्म। तत्र च बाल्यात् प्रभृति सहचारिणौ कथ
परस्परमतीव सदैकस्थानविहारिणौ कालं नयतः। अथ कदाचिदत्रा ॥५॥
धिष्ठाने कस्मिंश्चिद्देवायतने यात्रामहोत्सवः संवृत्तः। तत्र च नटनर्त
कचारणसङ्कुले नानादेशागतजनाहिते तौ सहचरौ भ्रमन्तौ काश्चिद्राज
कन्यां करेणुकारूढां सर्वलक्षणसनाथां कञ्चुकिवर्षधरपरिवारितां देव ५
तादर्शनार्थं समायातां दृष्टवन्तौ। अथासौ कौलिकस्तां दृष्ट्वा विषार्दित
इव दुष्टग्रहगृहीत इव कामशरैर्हन्यमानः सहसा भूतले निपपात।
अथ तं तदवस्थमवलोक्य रथकारस्तद्दुःखदुःखित आप्तपुरुषैस्तं समु
त्क्षिप्य स्वगृहमानयत्। तत्र च विविधैः शीतोपचारैश्चिकित्सकोपदि
ष्टैर्मन्त्रवादिभिश्चोपचर्यमाणश्चिरात् कथञ्चित् सचेतनो बभूव। ततो १०
रथकारेण पृष्टः। भो मित्र किमेवं त्वमकस्माद्विचेतनः सञ्जातः। तत्
कथ्यतामात्मस्वरूपं। स आह। वयस्य यद्येवं तच्छृणु मे रहस्यं येना
शेषं ते वदामि। तथानुष्ठिते स तं प्रोवाच। भो मित्र यदि त्वं मां
सुहृदं मन्यसे। तत् काष्ठप्रदानेन प्रसादः क्रियतां। क्षम्यतां यद्बाल्ये
किमपि प्रणये नातिरेकादयुक्तं तदनुष्ठितं तव। सोऽपि तदाकर्ण्य १५
बाष्पपिहितनयनः सगद्गदमुवाच। यत् किञ्चिद्दुःखकारणं तद्वद। येन
प्रतीकारः क्रियते यदि कर्तुं शक्यते। उक्तं च यतः।

औषधानां च मन्त्राणां बुद्धेश्चैव महात्मनां।
असाध्यं नास्ति लोके ऽत्र किञ्चिद्ब्रह्माण्डमध्यगं ॥२२३॥

तदेतेषां चतुर्णां यदि साध्यं भविष्यति तदाहं साधयिष्यामि। कौलिक २०
आह। वयस्य एतेषामन्येषामपि सहस्रमुपायानामसाध्यं तन्मे दुःखं।
तस्मान्मम मरणे कालक्षेपं मा कुरु। रथकार आह। भो मित्र तथापि
मे निवेदय। येनाहमपि तदसाध्यं मत्वा त्वया सह वह्नौ प्रविशामि।
न क्षणमपि त्वद्वियोगं सहिष्ये। एष मे निश्चयः। कौलिक आह।
वयस्य श्रूयतां तर्हि। या राजकन्या करेणुकारूढा तत्रोत्सवे दृष्टा २५